

215/30-10

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Dagelijks bestuur van
Omgevingsdienst Groningen
Postbus 97
9640 AB Veendam

Datum 28 oktober 2025
Betreft Geluidgegevens van windturbines

**DG Milieu en
Internationaal**
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Rijnstraat 8
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon
Gerda de Vries-Vos
Senior Beleidsmedewerker

M 06-50215538
gerda.de.vries@minienw.nl

Kenmerk
IENW/BSK-2025/227488

Bijlage

1

Geacht college / bestuur,

Met deze brief wil ik u vragen om geluidgegevens over windturbines aan te leveren aan het geluidregister. De aanlevering van gegevens over windturbines op industrieterreinen is een verplichting uit de Omgevingswet, met een termijn tot 1 januari 2026. Ook vraag ik u om een keuze te maken om alleen de verplichte gegevens aan te leveren of ook gegevens van alle windturbines waarvoor u (gemandateerd) bevoegd gezag bent. De aangeleverde gegevens dienen ook actueel te worden gehouden. Hieronder volgt een nadere toelichting op mijn verzoek.

Hulpmiddelen

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (hierna IenW) heeft voorwerk gedaan om de aanlevering van gegevens gemakkelijker te maken. In opdracht van IenW heeft het bureau M+P gegevens verzameld en geluidberekeningen uitgevoerd. Verder heeft IenW de Bevoegd Gezag Module (BGM) van het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV) laten uitbreiden met een onderdeel voor geluid van windturbines. Hiermee kunt u de landelijk verzamelde gegevens eenvoudig controleren en zo nodig aanvullen. Gebruik van deze gegevens en de BGM is niet verplicht, u kunt ook eigen gegevens laten aanleveren aan het geluidregister.

Verplicht en vrijwillig aanleveren

De aanlevertermijn van 1 januari 2026 geldt alleen voor windturbines op industrieterreinen. Hiermee wordt bedoeld dat de windturbine staat op een industrieterrein met geluidproductieplafonds of, op grond van overgangsrecht, een geluidzone.

Het heeft voor u een meerwaarde om ook de gegevens van windturbines buiten industrieterreinen aan te leveren. De laagdrempelige toegankelijkheid van de gegevens vergemakkelijkt en versnelt namelijk de verplichte bepaling van het gezamenlijk en gecumuleerd geluid bij het toelaten van geluidgevoelige gebouwen. Ook zullen er minder aanvragen om informatie over specifieke windturbines en windparken bij uw organisatie binnenkomen, en bij vragen die nog wel komen kan dan verwezen worden naar het geluidregister. U kunt gegevens van windturbines buiten industrieterreinen op een later moment dan 1 januari 2026 aanleveren.

Het is ook verplicht de gegevens in het geluidregister actueel te houden. U dient daarom nieuwe gegevens aan te leveren als u een besluit neemt over vaststelling van het omgevingsplan, een omgevingsvergunning voor een

omgevingsplanactiviteit of het projectbesluit dat waarden bevat voor het geluid door een windturbine of een windpark.

Rol van omgevingsdiensten

De verplichting om gegevens aan te leveren hangt nauw samen met de wettelijke taken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) voor windturbines. Deze taken zijn onderdeel van het basispakket van omgevingsdiensten. Als college kunt u laten nagaan of het aanleveren van gegevens nu al valt onder de taken waarvoor de omgevingsdienst gemachtigd is. Als dat niet het geval is, kunt u ervoor kiezen de omgevingsdienst alsnog te machtigen of het aanleveren van gegevens aan uw medewerkers op te dragen. Als bestuur van een omgevingsdienst kunt u zo nodig de betreffende gemeente of provincie vragen om te zorgen voor een aanvullende machtiging voor de aanlevering van gegevens. Voor het aanleveren van niet verplichte gegevens verzoek ik u om, zo nodig in onderling overleg, een keuze te maken.

Tot slot

Deze brief wordt gestuurd aan alle provincies, gemeenten en omgevingsdiensten. Mogelijk voert uw organisatie geen taken uit als bevoegd gezag voor geluid van windturbines, omdat er geen windturbines binnen uw bestuursgrenzen zijn of omdat een ander bestuursorgaan hiervoor (gemandateerd) bevoegd gezag is. In dit geval is deze brief ter informatie, voor het geval deze situatie in de toekomst verandert.

Het voornemen voor een hulpmiddel voor geluidgegevens van windturbines is eerder gecommuniceerd in de stuurgroep Cvvgg, waarin IPO en VNG vertegenwoordigd zijn, en ook door het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO) in een nieuwsbericht¹⁶³, en door het RIVM in de nieuwsbrief Cvvgg van 28 juni 2024¹⁶⁴. Daarnaast hebben IenW en IPLO een uitnodiging gestuurd aan IPO, VNG, provincies, gemeenten en omgevingsdiensten voor een gebruikerssessie om een eerste versie van het hulpmiddel te testen. Deze sessie heeft plaatsgevonden op 21 november 2024 in Utrecht.

In de bijlage volgt een toelichting op de inhoud van deze brief. Ik zie uw geluidgegevens over windturbines graag tegemoet in het geluidregister, de verplichte vóór 1 januari 2026. Bij vragen kan contact worden opgenomen met de contactpersoon in de colofon.

Met vriendelijke groet,

De directeur Duurzame Leefomgeving en Circulaire Economie,

Marieke Spijkerboer

**DG Milieu en
Internationaal**

Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Kenmerk

IENW/BSK-2025/227488

¹⁶³ [IPLO Update Geluid - 23 april 2024 | Informatiepunt Leefomgeving](#)

¹⁶⁴ <https://nieuwsbrief.rivm.nl/x/7S7Y1svifa2tsamz2v8jWEAAA38&Z=-160476362&X>

Bijlage

Wat zijn de regels?

Het verzoek om gegevens aan te leveren vindt zijn grondslag in de Omgevingswet. Volgens de geluidregels onder de Omgevingswet verstrekt het bevoegd gezag de 'geluidbrongegevens' voor het geluid door een windturbine of een windpark op een industrieterrein aan het geluidregister voor zover die activiteiten op 1 januari 2024 rechtmatig worden verricht. Dit dient te gebeuren voor 1 januari 2026 (artikel 2 van het Koninklijk Besluit, Staatsblad 2025, 57). De geluidbrongegevens zijn kort weergegeven (artikel 3.28 van de Omgevingsregeling):

- a. emissieterm L_e
- b. locatie middelpunt rotor (x, y, z)
- c. ashoogte t.o.v. maaiveld

Het bestand met deze gegevens dient te voldoen aan het Informatiemodel Geluid¹⁶⁵ (artikel 12.71e van de Omgevingsregeling).

Wanneer vanaf 1 januari 2024 een besluit wordt genomen tot vaststelling van het omgevingsplan dat, de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit die of het projectbesluit dat waarden bevat voor het geluid door een windturbine of een windpark op een industrieterrein, dienen de geluidbrongegevens binnen vier weken na de bekendmaking van het besluit aangeleverd te worden aan het geluidregister (artikel 10.42a, eerste lid onder g, van het Omgevingsbesluit). Op deze manier bevat het geluidregister steeds de actuele gegevens. Wanneer blijkt dat eerder verstrekte gegevens onjuist zijn, verstrekt het bevoegd gezag onverwijld gecorrigeerde gegevens (artikel 10.42a, tweede lid, van het Omgevingsbesluit).

Waarvoor worden de gegevens gebruikt?

Bij toelaten geluidgevoelige gebouwen, zoals woningen, in de omgeving van een windturbine of windpark moet u het gecumuleerde geluid beoordelen en het gezamenlijk geluid vastleggen.

Uit artikel 3.38 lid 2 en 3 volgt dat geluidbronnen bij het gecumuleerde geluid betrokken moeten worden die een relevant invloed hebben. Artikel 3.39 Bkl regelt dit in verband met vastleggen van het gezamenlijk geluid in het omgevingsplan. Dit kan gaan om geluid door windturbines die wel of niet op een industrieterrein staan.

Hoe zijn de gegevens verzameld?

Voor windturbines worden al op landelijke schaal gegevens verzameld in diverse gegevensbestanden. In 2023 heeft IenW opdracht gegeven aan het bureau M+P om op basis van deze gegevens een landelijk bestand samen te stellen met de geluidbrongegevens en enkele andere gegevens. Uit dit bestand kunnen voor elk bevoegd gezag vervolgens bestanden worden gemaakt die voldoen aan het Informatiemodel Geluid en kunnen worden aangeleverd aan het geluidregister. Om de emissieterm af te leiden zijn berekeningen uitgevoerd, die zijn beschreven in het rapport "Databestand windturbines voor het geluidregister" (M+P, maart 2024)¹⁶⁶. Uitgangspunt voor de berekening was het toegestane geluid, uitgaande van een norm van maximaal 47 dB Lden op de dichtstbijzijnde gevel van een woning. De gegevens zijn in januari 2025 geactualiseerd.

DG Milieu en
Internationaal
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Kenmerk
IENW/BSK-2025/227488

¹⁶⁵ <https://docs.geostandaarden.nl/cvqg/img/>

¹⁶⁶ <https://open.overheid.nl/documenten/b26a3d70-8813-412e-bd18-631b759e83fc/file>

Hoe werkt de Bevoegd Gezag Module voor geluid van windturbines?

Alleen het bevoegd gezag (al dan niet via mandaat) is verantwoordelijk voor de juistheid van de aan te leveren gegevens. Daarom is het nodig dat het bevoegd gezag de gegevens controleert en zo nodig aanvult en aanpast, en ze zelf aanlevert aan het geluidregister in de Cvvg. Voor deze controle is in opdracht van IenW een digitaal hulpmiddel ontwikkeld. Het betreft een uitbreiding van de Bevoegd Gezag Module (BGM) die al voor het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV) was ontwikkeld¹⁶⁷. Omgevingsdiensten hebben hier al ervaring mee opgedaan voor gegevens over externe veiligheid. Volgens planning is de BGM voor geluid van windturbines **vanaf 3 november 2025** beschikbaar voor alle provincies, gemeenten en omgevingsdiensten. Een handleiding voor het gebruik zal dan beschikbaar zijn op www.iplo.nl/hulpmiddelwindturbines. Het gebruik van de BGM voor geluid van windturbines is niet verplicht. Het is ook mogelijk zelf een bestand met gegevens samen te stellen¹⁶⁸. De BGM is een tijdelijke voorziening, bedoeld voor de eerste aanlevering van gegevens.

Hoe gaat het aanleveren aan het geluidregister?

Het geluidregister is ondergebracht in de Centrale voorziening geluidgegevens (Cvvg), wordt beheerd door het RIVM en is te vinden op www.geluidgegevens.nl. Voor het aanleveren van gegevens aan de Cvvg is een handleiding beschikbaar. Toegang tot de Cvvg gaat met eHerkenning. De Handleiding en informatie over eHerkenning zijn te vinden op <https://www.geluidgegevens.nl/geluidregister/documentatie>.

Voor de Cvvg gelden alleen provincies en gemeenten als bevoegd gezag dat gegevens kan aanleveren en publiceren. Zij kunnen wel een andere partij, bijvoorbeeld een omgevingsdienst, hiervoor machtigen. Op dit moment gebruikt de Cvvg hiervoor ketenmachtiging van eHerkenning. De mogelijkheid om als bevoegd gezag binnen de Cvvg machtigingen te verstrekken wordt op dit moment ontwikkeld en dit zal naar verwachting begin 2026 beschikbaar zijn. eHerkenning blijft daarbij nog steeds nodig voor authenticatie, maar de procedure voor de machtiging wordt hiermee wel vereenvoudigd.

Het geluidregister heeft ook de mogelijkheid om berichten te plaatsen over gegevens die aangeleverd zijn of gaan worden. Dit is niet verplicht maar kan wel nuttige informatie geven aan afnemers van de gegevens.

¹⁶⁷ <https://www.registerexterneveiligheid.nl/aanleverportaal-0>

¹⁶⁸ Een voorbeeldbestand is te vinden via <https://github.com/rivm-svso/CVGG/tree/main/voorbeeldbestanden>